

Beneficiarul real al unei companii – o obligație cu termen și câteva dificultăți practice



1. Precizari introductive

La data de **18 iulie 2019** a fost publicata în Monitorul Oficial al României **Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spalarii banilor și finanțării terorismului** (“**Legea nr. 129/2019**” sau „**Legea**”), care a abrogat Legea nr. 656/2002, act normativ ce reglementa aceasta materie.

Legea transpune Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spalării banilor sau finanțării terorismului ("**Directiva AML 4**"), România fiind în prealabil atenționată cu privire la o posibilă incidență a unei proceduri de infringement pentru netranspunerea Directivei AML 4.

2. Beneficiarul real – cum îl determinăm?

Noțiunea de *beneficiar real* nu reprezintă o noutate în domeniu, deoarece și anterior intrării în vigoare a Legii nr. 129/2019 aceasta noțiune era prezentă în legislația ce obliga anumite entități să desfășoare activități de cunoaștere a clientelei, inclusiv a beneficiarului real.

Directiva AML 4 stabilește ca unul din factorii-cheie în depistarea infracțiunilor consta în “*identificarea*

oricarei persoane fizice care își exercita dreptul de proprietate sau de control asupra unei entități juridice”.

Potrivit art. 4 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 129/2019, prin “beneficiarul real”, în cazul societăților prevazute în Legea societăților nr. 31/1990, republicata, cu modificările și completările ulterioare, se înțelege:

(i) “persoana sau persoanele fizice care **detin ori controleaza** în cele din urma o persoana juridica **prin exercitarea dreptului de proprietate**, în mod direct sau indirect, asupra unui numar de actiuni sau de drepturi de vot suficient de mare pentru a-i asigura controlul ori **prin participatia în capitalurile proprii ale persoanei juridice sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace**, persoana juridica detinuta sau controlata nefiind o persoana juridica înregistrata la registrul comertului ale carei actiuni sunt tranzactionate pe o piata reglementata si care este supusa unor cerinte de publicitate în acord cu cele reglementate de legislatia Uniunii Europene ori cu standarde fixate la nivel international. Acest criteriu este considerat a fi îndeplinit în cazul **detinerii a cel puțin 25% din actiuni** plus o actiune sau participatia în capitalurile proprii ale persoanei juridice într-un procent de peste 25%;

(ii) **persoana sau persoanele fizice ce asigura conducerea persoanei juridice**, în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția sa nu existe motive de suspiciune, nu se identifica nicio persoana fizica în conformitate cu pct. 1 ori în cazul în care exista orice îndoiala ca persoana identificata este beneficiarul real, caz în care entitatea raportoare este obligata sa pastreze și evidența masurilor aplicate în scopul identificarii beneficiarului real în conformitate cu pct. 1 și prezentul punct”.

Cu alte cuvinte, beneficiar real este persoana fizica care deține peste 25 % din acțiuni. În situația excepțională în care condițiile descrise mai sus nu sunt întrunite, este considerat beneficiar real persoana sau persoanele fizice ce asigura conducerea persoanei juridice.

Deși textul pare clar, în practica s-au ivit multiple întrebări legate de incidența obligației de înregistrare a declarației privind beneficiarul real în cazuri concrete. Mai jos adresam cele mai întâlnite spețe în acest moment în practica societăților comerciale.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

3. Ce se întâmplă cu societățile tranzacționate pe piața reglementată? Aduce listarea pe o astfel de piață suficientă transparență?

Potrivit prevederilor legale indicate mai sus, persoanele juridice înregistrate la Registrul Comerțului ale caror acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată și care sunt supuse unor cerințe de publicitate în acord cu cele reglementate de legislația Uniunii Europene ori cu standarde fixate la nivel internațional sunt exceptate de la aplicarea prevederilor Legii 129/2019 cu privire la identificarea beneficiarului real.

În momentul de față însă, Registrul Comerțului nu deține informații privind societățile care sunt tranzacționate pe piața reglementată. Este de așteptat/imperios necesar ca acest aspect să fie lamurit în cadrul normelor de aplicare ce urmează să fie adoptate de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (“*Oficiu*”), deoarece există riscul ca aceste societăți să fie sancționate de către Registrul Comerțului deși nu au obligația de a declara beneficiarul real. Până la momentul la care aceste aspecte vor fi clarificate, este recomandabil ca aceste societăți să depună dovezi privind faptul că nu au obligația de a depune declarația privind beneficiarul real.

4. Ce se întâmplă cu societățile care au asociați/acționari care sunt societăți tranzacționate pe piața reglementată?

Situația este diferită însă în cazul în care asociat sau acționar într-o societate înregistrată în România este o societate care este tranzacționată pe o piață reglementată. În practică, s-a ridicat întrebarea dacă în acest caz, aceste societăți au obligația declarării beneficiarului real având calitatea asociatului/acționarului (de societate tranzacționată pe o piață reglementată). Conform mențiunilor reținute în cuprinsul unui punct de vedere emis la solicitarea noastră de către Oficiu, aceste societăți au obligația declarării beneficiarului real și în acest caz: *“beneficiarul real este persoana sau persoanele fizice care dețin ori controlează în cele din urmă o persoană juridică, respectiv persoana sau persoanele fizice care exercită funcția cea mai înaltă din cadrul societății în acord cu cerințele de publicitate reglementate de legislația Uniunii Europene ori cu standardele fixate la nivel internațional.”*

[Intra pe portalul de concurență pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din această arie de practică](#)

5. Cum și când înregistram beneficiarul real în Registrul beneficiarilor reali?

Cu titlu de noutate absoluta a fost introdusa **înființarea registrelor beneficiarilor reali ai persoanelor juridice**. Astfel, beneficiarii reali vor fi înregistrați, după caz, în Registrul Comerțului sau în Registrul asociațiilor și fundațiilor, registre care vor fi utilizate de autoritățile statului, dar și de entitățile obligate la aplicarea de măsuri de identificare a clientelei. Aceste registre naționale vor fi interconectate la nivel european, astfel încât să se asigure transparența circuitelor financiare.

Legea 129/2019 a prevăzut dispoziții tranzitorii și a stabilit termene în sarcina autorităților, dar și în sarcina societăților, pentru a crea cadrul administrativ necesar în vederea implementării și respectării noilor obligații impuse.

Astfel societățile înmatriculate după intrarea în vigoare a Legii nr. 129/2019 (cu excepția regiilor autonome, companiilor și societăților naționale), vor avea obligația ca, atât la înmatriculare, cât și ulterior (**anual sau ori de câte ori e nevoie**), să depună prin grija reprezentantului legal (de regula administratorul) declarația privind beneficiarul real, precum și modalitățile de exercitare a controlului asupra persoanei juridice, în formă autentică sau dată în fața unui reprezentant al Registrului Comerțului.

Declarația anuală se depune la Registrul Comerțului în care este înmatriculată persoana juridică în termen de 15 zile de la aprobarea situațiilor financiare anuale, iar dacă intervine o modificare privind datele de identificare ale beneficiarului real, declarația se depune în termen de 15 zile de la data la care aceasta a intervenit.

Pentru societățile deja înmatriculate, legea stabilește un termen de 12 luni de la data intrării sale în vigoare, respectiv până la data de **21 iulie 2020**, pentru îndeplinirea obligațiilor legale impuse.

Accesul la Registrul beneficiarilor reali va trebui asigurat entităților raportoare **cu titlu gratuit** atunci când aplică măsurile de cunoaștere a clientelei (art. 19 alin. (8) din Legea nr. 129/2019). Ramâne de văzut cum va fi implementată această măsură în practica deoarece, în momentul de față, accesul la informațiile din Registrul comerțului este supus unor taxe.

În vederea îndeplinirii obligației de identificare a beneficiarului real, entitățile raportoare se vor baza pe Registrul beneficiarilor reali.

6. Sancțiuni

În practica, pot apărea cazuri în care reprezentantul legal nu își îndeplinește obligația de a declara beneficiarul real la termenele și în condițiile prevăzute de Legea nr. 129/2019. O astfel de situație poate fi cauzată de faptul că acționarii/asociații unei societăți au rețineri în a dezvalui administratorului identitatea beneficiarului real, pentru că acesta să poată depune declarația. De asemenea, în cazul fondurilor de investiții, acestea pot avea mulți investitori și a căror participație să nu poată fi determinată sau să fie confidențială.

Așadar, acest aspect ar trebui clarificat prin norme și, eventual, introducerea acestei obligații de declarare a beneficiarului real și în sarcina acționarilor/asociaților.

Nerespectarea obligației de depunere a declarației privind beneficiarul real constituie contravenție și se sancționează cu **amenda de la 5.000 lei la 10.000 lei**.

Din dispozițiile legale reiese faptul că **sancțiunea va fi aplicată reprezentantului legal al persoanelor juridice (administratorului)**, în sarcina lui fiind stabilită obligația respectării acestei obligații.

În situația în care obligația de a furniza informațiile cu privire la beneficiarul real nu este respectată nici după aplicarea amenzii respective, **societatea va putea fi dizolvată** la cererea Oficiului Național al Registrului Comerțului. Cauza de dizolvare poate fi înlăturată înainte de a se pune concluzii în fond, în măsura în care situația care a dus la inițierea cererii de dizolvare este remediată.

7. Sfatul nostru

Având în vedere că în cazul multor societăți cu asociați sau acționari persoane juridice străine, primirea informațiilor privind beneficiarul real este un proces de durată și presupune solicitarea de informații succesive de la mai multe companii, vă recomandăm să întreprindeți demersuri din timp în vederea identificării beneficiarului legal și al depunerii declarației respective, consultând echipa noastră în timp util.

Citește și

→ [Cum lucrează avocații in-house din marile companii private | Laura Rudnyanszky, Country Privacy Lead - Teleperformance Group, lider mondial în această industrie](#)

-